

INSIDE CHINA

STYCZEŃ 2019

波中法律经济研究中心
Polish Research
Centre for Law and
Economy of China

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin (中国法律与经济波兰研究中心) zostało założone w 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Centrum jest instytucją badawczą, której jednym z podstawowych celów jest prowadzenie badań naukowych w dziedzinie prawa i gospodarki współczesnych Chin i publikacja ich wyników.

Naszą jednostkę tworzy interdyscyplinarny zespół składający się z prawników, ekonomistów, sinologów oraz przedsiębiorców, których łączy doświadczenie związane z realizowaniem projektów w Chińskiej Republice Ludowej.

Centrum działa w czterech obszarach: naukowym, biznesowym, rządowo-samorządowym i studenckim, wspierając polskie podmioty w stosunkach z chińskimi partnerami. W październiku miała miejsce inauguracja flagowego projektu Centrum – Szkoły Prawa i Gospodarki Chin.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin prowadzi nieodpłatne działania finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Dialog”, w tym: Raport „Inside China”, szkolenia dla przedsiębiorców oraz pracowników sektora publicznego.

W ramach prowadzonych działań mogą skorzystać Państwo również z odpłatnych usług, świadczonych przez ekspertów, którzy świadczą pomoc analityczną oraz doradczą związaną z działaniami podejmowanymi w Chińskiej Republice Ludowej.

W przypadku zainteresowania naszymi usługami oraz pytań związanych z naszą działalnością zapraszamy Państwa do kontaktu.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

email: china.law@wpia.uw.edu.pl

tel.: 575 777 688

METODOLOGIA

Raport „Inside China” składa się z 9 rozdziałów tematycznych. Każdy rozdział zbudowany jest z trzech podrozdziałów: wydarzeń, tła oraz wniosków.

Wydarzenia zawierają przegląd zdarzeń dotyczących Chińskiej Republiki Ludowej, które miały miejsce w miesiącu poprzedzającym wydanie raportu oraz w opinii autorów mogą mieć wpływ na polskie podmioty. Zostały one wybrane na podstawie przeglądu mediów internetowych w czterech językach – chińskim, angielskim, niemieckim oraz polskim.

Poprawna interpretacja niektórych opisanych wydarzeń wymaga zrozumienia różnic społecznych, gospodarczych, prawnych, historycznych oraz kulturowych. **Tło** zawiera informacje potrzebne czytelnikowi do odczytania kontekstu wybranych wydarzeń. Zostało one przytoczone tylko tam, gdzie jest to niezbędne do poprawnej interpretacji faktów.

W podrozdziale **Wnioski** zawarta jest informacja dla odbiorców raportu o tym, co adresaci powinni zrobić, aby wykorzystać daną perspektywę lub się jej przeciwstawić. Nie z każdym pojedynczym wydarzeniem związana jest jakaś szansa lub zagrożenie, czasem stwarza je kilka zdarzeń łącznie. W raporcie przytoczone zostały również zdarzenia, które nie znajdują odniesienia, lecz świadomość ich wystąpienia może wpływać na proces decyzyjny polskich organów administracji publicznej oraz przedsiębiorców.

Raport „Inside China” poświęcony jest w całości Chińskiej Republice Ludowej, ze względu jednak na odmienne warunki społeczno-gospodarcze, kulturowe oraz prawne wydarzenia dotyczące Tajwanu, Hong Kongu oraz Macau zostały opisane w raporcie jedynie wtedy, gdy mają istotny wpływ na pozostałą część ChRL.

EKSPERCI ODPOWIEDZIALNI ZA RAPORT „INSIDE CHINA”

Maximilian Piekut

**Zastępca Kierownika Polskiego Centrum
Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin**

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego (prawo), Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość), Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana (LLM). Studiował również na Fudan University (język chiński) oraz China University of Political Science and Law (prawo chińskie)

m.piekut@wpia.uw.edu.pl

+48 575 777 688

Karol Piekut

**Ekspert Polskiego Centrum Studiów nad
Prawem i Gospodarką Chin**

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość) oraz Mercyhurst College (biznes międzynarodowy oraz zarządzanie). Spędził ponad 5 lat w Szanghaju, gdzie uczył się na Fudan University oraz prowadził firmę handlową.

karol@mpiekut.com

+48 535 733 456

SPIS TREŚCI

Gospodarka	5
Przemysł i infrastruktura	9
Rynki finansowe.....	12
High-tech oraz e-commerce	15
Rolnictwo i sektor spożywczy	18
Motoryzacja	21
Energetyka i środowisko	24
Polityka międzynarodowa	27
Edukacja, turystyka oraz sport.....	30

GOSPODARKA

Streszczenie

- ▶ W 2018 r. odnotowano w Chinach wzrost PKB na poziomie 6,6%. Jednocześnie pod koniec roku można było zauważyć trend spadkowy.
- ▶ Chińskie media drugi miesiąc z rzędu skupiają swoją uwagę na rynku pracy. Pokazuje to, że będzie to kluczowy aspekt gospodarczy w 2019 r.
- ▶ W Chinach brakuje liderów innowacji, czyli osób o zdolnościach przywódczych, które jednocześnie potrafią wprowadzać innowacyjne rozwiązania.
- ▶ Miasto przyszłości Xiong'an to autorski projekt Prezydenta Xi Jinpinga. Znaczne zaangażowanie samego prezydenta oznacza, że jest to priorytet w planie gospodarczym Pekinu.

Wydarzenia

1. W 2018 r. PKB Chin po raz pierwszy przekroczyło wartość 90 bln RMB, co oznacza wzrost na poziomie 6,6%. Chińska prasa podkreśla, że został tym samym przekroczony cel ustanowiony na poziomie 6,5%. Jednocześnie wzrost w kolejnych kwartałach przedstawiał się następująco: 6,8%, 6,7%, 6,5% oraz 6,4%. Widoczne jest zatem spowolnienie gospodarcze pod koniec roku, pomimo wzmożonych działań mających pobudzić gospodarkę ChRL¹. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
2. Jak podała firma Nielsen, wskaźnik trendów konsumpcyjnych w czwartym kwartale 2018 r. wzrósł o jeden punkt procentowy i osiągnął wartość 113. Wartość powyżej 100 punktów wskazuje na optymizm konsumentów co do perspektyw pracy i budżetu domowego oraz na skłonność do wydatkowania. Co ciekawe, respondenci najwyżej oceniają swoje perspektywy zawodowe – o 5 punktów wyżej niż w poprzednim okresie².
3. Według raportu agencji prasowej Xinhua w oparciu o dane Narodowego Biura Statystycznego (国家统计局) rynek pracy w Chinach w 2018 r. był stabilny. Na obszarach miejskich utworzono 13,61 mln nowych miejsc pracy, co stanowi wzrost o 100 tys. w porównaniu z ubiegłym rokiem. Stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 3,8%, a rzeczywista szacowana stopa bezrobocia jest na poziomie 4,9%. Autorzy Xinhua wskazują jednak na presję spadkową oraz spowolnienie gospodarcze, które może negatywnie wpłynąć na chiński rynek w 2019 r.³

¹ 贾平凡, 中国经济“增长故事”远未结束?, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

² Xinhua, *China consumer trend index grows in Q4: report*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

³ 经济日报, 读懂中国经济年度成绩单: 就业形势出现哪些新变化?, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

4. Według danych Ministerstwa Spraw Cywilnych na koniec 2018 r. miesięczna pensja minimalna na obszarach wiejskich osiągnęła poziom 4 833 RMB. Osiągnięcie tego poziomu przypisuje się licznym zasiłkom, których w 2018 r. przyznano ponad 35 mln o łącznej wysokości ponad 45 mld RMB⁴.
5. Przyjęto plan budowy miasta przyszłości w rejonie Xiong'an w prowincji Hebei (河北雄安新区总体规划2018—2035年). Autorem planu jest sam Prezydent Xi Jinping, któremu przypisuje się samodzielne podjęcie większości decyzji dotyczących perspektywy rozwoju tego rejonu. Do Xiong'an ma zostać przeniesiona część urzędów oraz innych instytucji z Pekinu. Jest to element deglomeracji stolicy Chin⁵.
6. Wejście na rynek pracy osób urodzonych w 1995 r. jest jednym z najpopularniejszych tematów w chińskich mediach. Portal people.com opublikował raport na temat tegorocznych absolwentów. Według badań ankietowych 2,9 mln osób z tego rocznika planuje kontynuowanie nauki na studiach magisterskich, co stanowi wzrost o 520 tys. Mniejsze miasta starają się przyciągać absolwentów subsydiami (np. w mieście Fuzhou jest to od 15 do 30 tys. RMB jednorazowo). Rynek pracy w chińskich miastach pierwszego rzędu jest ciężki, a respondenci podkreślają, że trudniej jest znaleźć dobrą pracę⁶.
7. Według raportu Harvard Business Review Analytic Services brak liderów jest najważniejszą przyczyną zmniejszania się innowacyjności chińskich firm. Raport powstał na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród 636 osób na stanowiskach kierowniczych. 85% badanych stwierdziło, że to prezes zarządu odpowiada za stymulowanie i wdrażanie innowacji, jednocześnie tylko 16% ankietowanych uznało, że ich firma jest efektywna w tym zakresie⁷.
8. Chiny odpowiadają za 30% światowego rynku handlu złotem. Młodsze pokolenia Chińczyków uznają złoto jedynie za element ozdobny, nie traktują go jako inwestycji. Natomiast starsze pokolenia kupowały biżuterię składającą się w 99,9% ze złota, gdyż były przekonane, że wartość ta może zostać odzyskana. Obecnie główni gracze, tacy jak Ganlu, wprowadzają produkty 18-karatowe (75% złota), chcąc dostosować się do obecnie panujących trendów na tym rynku⁸.
9. Eksport wina z Australii w 2018 r. wzrósł o 10% dzięki zwiększonemu popytowi na nie w Chińskiej Republice Ludowej. Chiny są największym odbiorcą australijskiego wina, odpowiadającym za prawie połowę całego wolumenu tego eksportu⁹.

⁴ 新华网，民政部：全国农村低保标准达到4833元/人/年，xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵ 新华网，“雄安大计”跃然纸上 “未来之城”呼之欲出——《河北雄安新区总体规划》解读，xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶ 崔晓强，肖艳，就业季来了！看看“95后”毕业生都会怎样选，people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷ Chen Meiling, *Leadership shortage hurts companies' innovation goals*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁸ Ren Xiaojin, *New generation's tastes driving change*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁹ Xinhua, *Chinese demand drives Aussie wine exports to \$2b in 2018*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

Tło

Wzrost gospodarczy w ChRL

Wzrost gospodarczy w Chinach w 2018 r. wyniósł 6,6%, czyli o 0,1% więcej niż zakładano na początku roku. Jest to wynik gorszy niż w 2017 r., kiedy Państwo Środka rozwijało się w tempie 6,9%. W 2014 r. Prezydent Xi Jinping użył sformułowania *New normal* (新常态) w odniesieniu do realnego poziomu wzrostu gospodarczego w kolejnych latach. Zgodnie z przewidywaniami prezydenta ChRL miał on wynosić w granicach 7% PKB rocznie. Stopniowy spadek tempa wzrostu gospodarczego ChRL przypisywany jest głównie osiągnięciu wysokiego poziomu rozwoju gospodarki.

W kolejnych kwartałach 2018 r. zanotowano wzrost PKB odpowiednio na poziomie: 6,8%, 6,7%, 6,5% oraz 6,4%. Nie sposób nie powiązać spadku tempa wzrostu z zaostrzeniem się konfliktu handlowego pomiędzy USA a Chinami. To właśnie od maja 2018 r. obserwowaliśmy kolejne serie wzajemnego nakładania ceł. Dopiero w grudniu 2018 r. zdecydowano się na tymczasowe „zawieszenie broni”. Jednocześnie ostatni kwartał minionego roku to zintensyfikowane działania Pekinu w celu pobudzenia gospodarczego – związane z obniżką stawek podatkowych, podniesieniem kwoty wolnej od podatków oraz coraz wyraźniejszym otwarciem rynku finansowego na podmioty zagraniczne.

Pekin w 2019 r. ustanowił niższy cel wzrostu gospodarczego, oscylujący pomiędzy 6% a 6,5%. Jednocześnie źródła bliskie władzom centralnym podkreślają, że Chiny mogą mieć poważne problemy, jeśli wzrost nie osiągnie zakładanych 6%¹⁰.

Wnioski

Rząd

- Pekin spodziewa się wzrostu gospodarczego na poziomie 6–6,5% w 2019 r. Oficjalne prognozy władz centralnych poznamy w marcu. Będą one uzależnione od wyniku rozmów pomiędzy władzami USA oraz ChRL. W przypadku niedojścia do porozumienia pomiędzy mocarstwami możemy spodziewać się przyspieszonego otwarcia chińskiej gospodarki na kraje europejskie.
- Sytuacja gospodarcza w Chinach w 2019 r. będzie silnie uzależniona od stanu rynku pracy. Drugi miesiąc z rzędu głównym tematem w mediach jest sytuacja osób poszukujących pracy. Chińscy obywatele są jednak optymistami w kwestii swoich perspektyw zawodowych.
- Uwaga decydentów powinna być zwrócona w kierunku Xiong'an. Zaangażowanie samego prezydenta oraz podkreślanie podejmowania przez niego decyzji wskazuje na strategiczny wymiar tego projektu. W przypadku sukcesu model rozwojowy rejonu będzie powielany w innych chińskich miastach.

¹⁰ Reuters, *China set to lower GDP growth target in 2019, policy sources say*, cnbc.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

- ▶ Chińscy obywatele w badaniu firmy Nielsen oceniają, że ich wydatki konsumpcyjne będą rosły. Optymistycznie oceniają swoją osobistą sytuację finansową oraz perspektywy zawodowe. **Sytuacja na rynku międzynarodowym nie wywołuje u nich niepokoju. To dobry sygnał dla przedsiębiorców chcących wejść na rynek Państwa Środka lub już tam obecnych.**
- ▶ Dla przedsiębiorców kluczowe będzie zakończenie negocjacji pomiędzy USA a Chinami. Termin zakończenia rozmów jest coraz bliżej. W przypadku niezawarcia ugody możemy spodziewać się zaostrzenia konfliktu, a tym samym zmniejszenia liczby przedsiębiorców amerykańskich obecnych na rynku chińskim, co stworzy miejsce dla nowych graczy z Europy.

PRZEMYSŁ I INFRASTRUKTURA

Streszczenie

- ▶ Reforma mająca zwiększyć dostępność leków budzi niepokój konsumentów o jakość leków.
- ▶ Chiny zainwestują 850 mld RMB w rozbudowę sieci szybkiej kolei.
- ▶ Pekin stawia na rozwój infrastruktury transportowej w Xinjiangu jako części inicjatywy „Pasa i Szlaku”.
- ▶ Producenci maszyn wydobywczych i budowlanych liczą na stabilny wzrost zysków w 2019 r.
- ▶ Państwo Środka ósmy rok z rzędu pozostaje największym producentem statków na świecie. Ponad 40% wszystkich nowo wyprodukowanych statków pochodzi z chińskich fabryk.

Wydarzenia

1. Reforma mająca zwiększyć dostępność leków poprzez obniżkę cen oraz zwiększenie ich produkcji wywołuje zaniepokojenie obywateli ChRL. Konsumenci obawiają się, że nowe wymogi stawiane producentom leków spowodują, że jakość leków spadnie. Pilotażowy projekt został wdrożony w jedenastu miastach. W przetargach wybrano najtańszych dostawców leków. Zredukowało to kilkukrotnie cenę niektórych leków, na przykład cena tabletek z montelukastem sodu została obniżona z 39,5 RMB do 6,6 RMB. Władze uspokajają, że leki uzyskane od producentów wybranych w drodze przetargu będą podlegały tym samym warunkom jakościowym co pozostałe¹¹.
2. W 2019 r. Pekin zamierza zainwestować 850 mld RMB w budowę szybkiej kolei. China Railway Corporation w tym roku rozpocznie budowę 6 800 km nowych tras kolejowych, co stanowi wzrost o 45% w stosunku do roku poprzedniego¹².
3. Wzrost zysków przedsiębiorstw przemysłowych w 2018 r. wyniósł 10,3%, co stanowi spadek o 1,5% w stosunku do pierwszych 11 miesięcy poprzedniego roku. Według analityków spadek tempa wzrostu zysków spowodowany jest presją, by poprawiać innowacyjność przemysłu, co przyczyni się do wzrostu w przyszłości. Największy wzrost zysków odnotowały firmy z sektora wydobywczego (ropy i gazu), których zysk zwiększył się czterokrotnie¹³.
4. W Chinach rozwijana jest technologia *industrial big data*. Platforma *big data* Hanyun posiada dostęp do 670 tys. urządzeń, ponad 20 tys. różnych maszyn i dostarcza dane do

¹¹ 人民日报, 关注药品新采购: 质量不能差 倒逼创新推动产业升级, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹² 人民网-人民日报海外版, 这十年, 中国高铁发展风正帆扬, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹³ Ma Si, *Profit growth of industrial companies slows last year*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

- ponad 400 klientów z ponad 60 różnych branż. Wybrane miasta starają się wspierać współpracę przedsiębiorców w tym zakresie. Szanghaj uchwalił plan wsparcia platform *industrial big data* w dzielnicy Songjiang (松江区推进工业互联网创新发展三年行动计划). Władze mają nadzieję, że w wyniku wdrożenia planu do 2020 r. powstanie 50 zaawansowanych fabryk, 300 „inteligentnych” warsztatów, 200 maszyn oraz 60 innowacyjnych projektów¹⁴.
5. Chiński przemysł stoczniowy w 2018 r. pozostał największy na świecie: 43,2% nowych statków na świecie zostało wyprodukowane w Państwie Środka. Wśród priorytetów na następny rok znajduje się rozwój tankowców LNG¹⁵.
 6. W prowincji Xinjiang w 2019 r. zaplanowano budowę dziewięciu nowych lotnisk w miastach: Taxkorgan, Zhaosu, Yutian, Bayanbulak, Hoboksar, Usu, Qitai, Barkol oraz Alaer. Rozwój infrastruktury lotniczej w prowincji Xinjiang wpasowuje się inicjatywę „Pasa i Szlaku”. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
 7. Ponad 85 mld RMB mają w 2019 r. wynieść inwestycje w sektor transportu lotniczego według szacunków regulatora lotnictwa cywilnego. W 2018 r. inwestycje w tym sektorze wyniosły 81 mld RMB. W poprzednim roku wybudowano sześć nowych lotnisk. Do 30 czerwca 2019 r. ma zostać ukończona budowa Beijing Daxing International Airport – największego lotniska na świecie, którego budowa do tej pory pochłonęła ponad 55 mld RMB¹⁶.
 8. Miasto Horgos w prowincji Xinjiang odnotowało w 2018 r. dynamiczny wzrost wolumenu transportu kolejowego. W Horgos odprawiono łącznie 2 055 pociągów towarowych w obu kierunkach (do Europy/z Europy), które przewiozły ponad 2 mln ton towarów o wartości ponad 13 mld USD¹⁷. Miasto jest strategicznym punktem na mapie inicjatywy „Pasa i Szlaku”. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
 9. Według danych China Construction Machinery Association sprzedaż ciężkich maszyn przemysłowych w 2018 r. wzrosła o kilkanaście procent rok do roku. Największy wzrost sprzedaży dotyczy maszyn wydobywczych – aż 45% rok do roku. Udział sprzedaży krajowej wyniósł około 90%. Głównym czynnikiem wzrostu są liczne projekty infrastrukturalne¹⁸.
 10. China Construction Machinery Association spodziewa się stabilnego wzrostu sprzedaży maszyn budowlanych w 2019 r. Odmienne niż w sektorze wydobywczym ponad 90% maszyn sprzedawanych jest za granicę¹⁹.

¹⁴ 经济参考报, 这十年, 工业互联网推动中国制造走向中国智造, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹⁵ Xinhua, China still leading in global shipbuilding industry, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹⁶ Wang Keju, Aviation industry to see more investment, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹⁷ Xinhua, Xinjiang's Horgos sees record passage of freight trains, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹⁸ Xinhua, China's heavy equipment sales maintain double-digit growth, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

¹⁹ Jing Shuiyu, Construction machinery industry looks to build on strong year, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

Tło

Xinjiang - strategiczny rejon Chin

„Prowincja Xinjiang” to potoczna nazwa Ujgurskiego Regionu Autonomicznego. Jak sama nazwa wskazuje ludność regionu należy do odmiennej grupy etnicznej niż większość Chińczyków (*hàn zú* – 汉族). Region uznawany jest za strategiczny z trzech powodów: ze względu na odmienną kulturę i ruchy separatystyczne, które stoją w sprzeczności z zasadą jedności Chin; ze względu na położenie strategiczne oraz ze względu na bogactwo w zasoby naturalne.

W regionie zamieszkuje około 10 mln Ujgurów, którzy w znacznej części wyznają islam oraz posługują się własnym językiem ujgurskim. Ze względu na odmienną kulturę oraz historię regionu występuje tam ruch separatystyczny żądający utworzenia własnego państwa. W przeszłości dochodziło do strajków oraz zamachów terrorystycznych na tym podłożu. Chiny są krytykowane na arenie międzynarodowej za zastosowanie względem ludności tego regionu represji.

Region graniczy z ośmioma państwami: Rosją, Mongolią, Kazachstanem, Kirgistanem, Tadżykistanem, Afganistanem, Pakistanem oraz Indiami. Sprawia to, że jest on kluczowy z perspektywy istniejących szlaków handlowych, w szczególności do Europy przez Kazachstan. Szlak ten został włączony w inicjatywę „Pasa i Szlaku”.

Co więcej, Xinjiang jest bogaty w surowce naturalne, w szczególności energetyczne, takie jak węgiel czy gaz ziemny. Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem chińskiej gospodarki na surowce energetyczne Pekin za wszelką cenę chce ustabilizować sytuację w regionie. W tym celu inwestuje w rozwój tamtejszej infrastruktury transportowej i energetycznej.

Wnioski

Samorząd

- Władze Szanghaju przyjęły strategię *industrial big data*. Istotnym założeniem tego projektu jest oparcie go na *modelu base and fund*, czyli wyznaczenie rejonu oraz środków na rozwój sektora. W ten sposób władze Szanghaju chcą utworzyć klaster prywatnych przedsiębiorców, którzy staną się siłą napędową lokalnej gospodarki. Warto zaznaczyć przy tym, że w przeciwieństwie do podobnych działań w innych rejonach, ten projekt nie jest oparty na istniejącej przewadze komparatywnej, ale na technologii przyszłości.

Przedsiębiorcy

- Ambitne plany infrastrukturalne Pekinu są odpowiedzią na spowolnienie gospodarcze. **Pekin stawia na nowe technologie, jednocześnie nie zaniebując istniejącej bazy przemysłowej.** W szczególności widać to po liczbie planowanych projektów infrastrukturalnych, co wzmocni producentów sprzętu budowlanego, oraz po rosnących potrzebach energetycznych, co przyczyni się do wzrostu popytu na sprzęt wydobywczy.
- W 2018 r. przez Chiny przeszła fala skandali związanych z jakością leków – sprzedawano leki przeterminowane, z innymi składnikami niż podane na etykiecie czy z substancjami rakotwórczymi. Zaufanie konsumentów do leków chińskiej produkcji zostało podważone. Jednocześnie w dalszym ciągu brakuje leków, a te które są dostępne na rynku, są drogie. **Dlatego władze ChRL mogą być skłonne do dopuszczenia polskich generyków do obrotu w Chinach.**

RYNKI FINANSOWE

Streszczenie

- ▶ W trakcie spotkania Centralna Gospodarcza Konferencja Pracy dyskutowano nad budżetem Chin na 2019 r. oraz o priorytetach polityki gospodarczej.
- ▶ Pekin będzie musiał zmierzyć się z obniżką wpływów budżetowych.
- ▶ Chiński Nowy Rok to dobry czas dla inwestorów giełdowych w Chinach. W tym okresie ceny akcji regularnie rosną.

Wydarzenia

1. Centralna Gospodarcza Konferencja Pracy (中央经济工作会议) zaproponowała aktywniejszą politykę fiskalną w celu poprawy efektywności, obniżenia podatków oraz zwiększenia emisji specjalnych obligacji samorządowych. Rada Państwa ChRL zdecydowała się na zwiększenie limitu długu dla samorządów o 810 mld RMB. Łącznie na cele rozwojowe w nadchodzącym roku przeznaczone zostanie 1,39 mld RMB²⁰. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
2. Dane z ostatnich dziesięciu lat pokazują, że przed i po wiosennym festiwalu (春节) występuje wysokie prawdopodobieństwo wzrostów na giełdzie. Przed chińskim Nowym Rokiem rynek walutowy ulega największym wahaniom i wraca do normy po festiwalu. W ciągu ostatniej dekady indeksy giełdowe w Chinach rosły, z wyjątkiem 2013, 2014 i 2018 r. Natomiast kurs RMB tylko w 2016 r. wykazał wzrost, a w ciągu pozostałych dziewięciu lat deprecjonował w okresie przedświątecznym²¹.
3. Komisja Regulacyjna ds. Papierów Wartościowych (中国证券监督管理委员会) ukarała grzywną w wysokości 600 tys. RMB inwestora indywidualnego za nielegalne kupowanie i sprzedawanie akcji. Zhao Ming wykorzystywał firmę ojca do dokonywania transakcji na giełdzie, co jest niezgodne z regulacjami prawnymi obowiązującymi w ChRL²².
4. Na początku roku zintensyfikowano współpracę pomiędzy funduszami inwestycyjnymi a bankami. Banki są zainteresowane inwestycjami w przedsiębiorstwa o zasięgu prowincjonalnym, szczególnie w te, które zamierzają opracować ETF (*exchange-traded fund*)²³.

²⁰ 人民日报, 春节前后 股债汇市谁更有看头, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²¹ 中国证券报, 春节前后 股债汇市谁更有看头, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²² 证券日报, 证监会开出今年券业处罚“第一单”, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²³ 证券时报, 银行密集走访基金公司 多项固收创新产品在路上, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

W ramach polityki wiejskiej sektorowi lasów państwowych przyznano 40,5 mld RMB kredytu.

5. Od 2016 r. Chiński Bank Rozwoju Rolnictwa (ADBC – 中国农业银行) uruchomił 184 projekty pożyczkowe w celu ochrony i rozwoju zasobów leśnych. W ubiegłym roku bank ten pożyczył 14,4 mld RMB, wspierając rozwój ekosystemu drobiu²⁴.
6. Pekin staje przed wyzwaniem budżetowym – obniżki podatków prawdopodobnie przyczynią się do zmniejszenia wpływów budżetowych. Jednocześnie Centralna Gospodarcza Konferencja Pracy (中央经济工作会议) zarekomendowała władzom centralnym zwiększenie wydatków na pomoc ubogim, rolnictwo, ochronę środowiska oraz innowacyjność. Ministerstwo Finansów zamierza obniżyć wydatki na organizację seminariów, spotkań oraz innych wydarzeń, które były organizowane z dużym rozmachem, jednak nie przynosiły żadnych wymiernych korzyści²⁵. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
7. W trakcie spotkania wysokiego szczebla urzędników ChRL Prezydent Xi Jinping przedstawił dziesięć najważniejszych reform, które mają wejść w życie do 2020 r. Na pierwszym miejscu znalazło się wsparcie innowacyjności przez system finansowy. W tym celu przywódca ChRL zamierza powołać radę innowacyjną przy Shanghai Stock Exchange, która będzie doradzała innowacyjnym firmom przy ich pierwszej ofercie publicznej (IPO)²⁶.

Tło

Centralna Gospodarcza Konferencja Pracy

中央经济工作会议 to coroczne spotkanie organizowane przez Radę Państwa ChRL oraz Komitet Centralny Komunistycznej Partii ChRL. Konkluzje ze spotkania wyznaczają program gospodarczy władz centralnych Państwa Środka na kolejny rok. W trakcie spotkania poruszane są głównie kwestie związane z systemem bankowym oraz finansowym. Spotkanie co do zasady odbywa się za zamkniętymi drzwiami, a źródłem informacji o podjętych decyzjach są konferencje prasowe.

Spotkanie, które odbiło się największym echem w mediach, miało miejsce w 2012 r. Poruszono wtedy kwestię wojny antykorupcyjnej, która trwa do dzisiaj. W wyniku podjętych następnie działań do więzień trafiły setki polityków, w tym również wysocy rangą politycy.

²⁴ China Daily, *China's rural policy bank supports forestry sector with loans*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

²⁵ 人民日报, 政府要过紧日子: 压减一般性支出 严控“三公”经费预算, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²⁶ Ma Chi, 10 hard tasks on China's reform agenda, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

Wnioski

Rząd

- Władze centralne ChRL będą musiały się zmierzyć z wyzwaniem zachowania równowagi budżetowej. Z jednej strony znacznie obniżono bowiem podatki, co wpłynęło negatywnie na prognozowane wpływy do budżetu, z drugiej strony podkreśla się, że Pekin powinien wprowadzić aktywniejszą politykę na rzecz wyrównywania nierówności.
- Pekin angażuje instytucje finansowe (w tym giełdy) do aktywnego wspierania innowacji. Możemy obserwować sędowanie działań mających na celu realizację polityki Pekinu na agencje i instytucje powiązane z rządem. Taka praktyka ma zwiększyć efektywność podejmowanych działań.
- Podobne działania możemy obserwować w dziedzinie ekologii - Chiński Bank Rozwoju Rolnictwa prowadzi aktywną politykę kredytową w stosunku do projektów zwiększających zasoby leśne.

Przedsiębiorcy

- Zwiększenie limitu zadłużenia samorządu przyczyni się do większej liczby projektów infrastrukturalnych oraz związanych z ochroną środowiska prowadzonych w regionach. To szansa dla polskich przedsiębiorców, aby wziąć aktywny udział w tych działaniach. **Należy jednak pamiętać o tym, że udział w przetargach organizowanych w Chinach często wymaga zaangażowania chińskiego partnera w formie joint venture lub głównego wykonawcy.** Dlatego polscy przedsiębiorcy powinni wcześniej poszukać chińskiego partnera.

HIGH-TECH ORAZ E-COMMERCE

Streszczenie

- ▶ W 2018 r. współczynnik liczby patentów na 10 tys. mieszkańców w Chinach wyniósł 11,5.
- ▶ 1 stycznia 2019 r. weszły w życie nowe przepisy regulujące handel elektroniczny.
- ▶ Chiński Nowy Rok jest coraz bardziej komercjalizowany przez gigantów e-commerce.
- ▶ WeChat traci zaangażowanie użytkowników na rzecz nowych aplikacji, takich jak TikTok.
- ▶ Rok 2018 dla chińskich producentów gier mobilnych był najgorszym rokiem w dziejach tej branży.

Wydarzenia

1. Państwowy Urząd Ochrony Własności Intelektualnej (国家知识产权局) ogłosił, że na koniec 2018 r. zarejestrowano ponad 1,6 mln patentów (dane nie obejmują Hongkongu, Macau oraz Tajwanu). Współczynnik patentów na 10 tys. mieszkańców wyniósł 11,5. Oznacza to wzrost o 18,1% w porównaniu z poprzednim rokiem²⁷.
2. Chińskie Stowarzyszenie na rzecz Nauki i Technologii (中国科学技术协会) opublikowało listę najważniejszych osiągnięć w dziedzinie nauki w Chinach w 2018 r. Wyróżniono m.in.: odkrycie pozytywnego oddziaływania słońca na proces nauki oraz pamięć, stworzenie sond fluorescencyjnych z neuroprzekaznikami, które pozwalają ludziom zobaczyć stany pobudzenia, odkrycie genów związanych z glejakiem oraz sklonowanie małpy²⁸.
3. Od 1 stycznia 2019 r. wchodzi w życie nowe przepisy dotyczące handlu elektronicznego. Każda osoba czy podmiot sprzedający dobra bądź usługi przez Internet będzie musiał dokonać rejestracji swojej działalności. Zmiany mają zmniejszyć nielegalną sprzedaż oraz zwiększyć wpływy z podatków.
4. Rozwój technologii w Chinach staje się coraz ważniejszym motorem napędowym rozwoju gospodarczego. Grupa Tencent (腾讯) pracuje nad rozwojem technologii dla pojazdów autonomicznych. Naukowcy w Chinach badają możliwości połączenia urządzeń mobilnych z kuchnią w celu automatycznego przyrządzania posiłków dopasowanych do potrzeb każdego domownika. Trwają również prace nad wykorzystaniem sztucznej inteligencji w badaniach medycznych²⁹.

²⁷ 科技日报, 我国国内发明专利拥有量达160余万件, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²⁸ 科技日报, “2018中国十大生命科学进展” 解读: 克隆猴等成果入选, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

²⁹ 杜燕飞, 董菁, 科技创新让生活更精彩, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

5. Dotychczas najważniejszym dniem handlowym był 11.11 (Single's Day). Jednak z racji chińskiego Nowego Roku zauważono, że po raz pierwszy sprzedawcy zintensyfikowali wyprzedaże na czas najważniejszego święta w Chinach. Co więcej, przedsiębiorstwo Alibaba obiecało, że z okazji obchodów Nowego Roku będzie starało się poszerzyć zasięg dostaw na terenach wiejskich. Wzrost liczby przesyłek odnotowały również firmy kurierskie³⁰.
6. WeChat, dotychczasowy niekwestionowany lider na rynku mediów społecznościowych, odczuwa rosnący wpływ nowych aplikacji. Douyin (抖音, na Zachodzie znany jako TikTok) to aplikacja pozwalająca na dzielenie się z innymi użytkownikami nagranymi przez siebie filmami, natomiast Pinduoduo to platforma handlu elektronicznego umożliwiająca zakupy grupowe. Obie aplikacje cieszą się dużą popularnością i przyciągają uwagę nie tylko nowych użytkowników, ale również firm chcących je wykorzystać do celów marketingowych. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
7. 25 stycznia 2019 r. na międzynarodowym lotnisku Baiyun w Guangzhou uruchomiono pierwszą sieć Internetu 5G. Prędkość transferu danych wynosi 1,14 gigabajtów. Operatorem świadczącym usługi jest China Unicom (中国联通), natomiast urządzenia do obsługi zostały dostarczone przez Huawei (华为)³¹.
8. Rok 2018 był najgorszym rokiem dla sektora gier na urządzenia mobilne. Przypuszcza się, że jest to rezultat nie tylko wcześniejszego wstrzymania wydawania licencji, ale także osiągnięcia przez ten segment wysokiego poziomu nasycenia. Szacuje się, że w ubiegłym roku zablokowano publikację około 3–4 tys. gier. Kolejny aspekt to zmiany demograficzne, które negatywnie oddziałują na rynek³².
9. W dniach 13–15 stycznia, podczas „2019 Retail Big Show” w Nowym Jorku firma Alibaba przedstawiła zachodnim konsumentom swoją sieć sklepów ze świeżą żywnością o nazwie „Hema Fresh”. W ramach prezentacji handlu detalicznego przyszłości obserwatorzy mogli dokonać płatności przy pomocy aplikacji do rozpoznawania twarzy.
10. Z danych Chińskiej Akademii Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych (中国信息通信研究院) wynika, że w zeszłym roku sprzedaż smartfonów w Chinach spadła o 15,5%, do poziomu 390 mln sztuk³³.
11. W styczniu br. w ramach chińskiego programu kosmicznego na pokładzie lądownika księżycowego Chang'e 4 (嫦娥四号) udało się doprowadzić do kiełkowania bawełny. Według Marshalla Porterfielda Chiny przodują w dziedzinie bioregeneracyjnego wsparcia życia i kosmicznych technologii rolniczych umożliwiających długotrwałą eksplorację kosmosu³⁴.

³⁰ 吴涛, 电商大战年货节: 补贴堪比双11 比拼快递不打烊, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³¹ Xinhua, *Chinese airport launches 5G network*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³² Quyang Shijia, *Approval freeze chills mobile game market*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³³ Xinhua, *China's smartphone shipments slip in 2018*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³⁴ Zhao Huanxin, *China's lunar planting sows seeds of exploration*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

Tło Douyin

Znana na Zachodzie jako TikTok aplikacja, należąca do ByteDance, na rynku chińskim została uruchomiona w 2016 r. jako Douyin. Dopiero rok później twórcy udostępnili jej wersję zagraniczną. Aplikacja służy do robienia krótkich filmików, które są udostępniane innym użytkownikom. W 2018 r. TikTok stała się najczęściej pobieraną aplikacją w Stanach Zjednoczonych.

Obecnie aplikacji tej można używać w 150 krajach w 75 wersjach językowych. Nowy filmik przy użyciu aplikacji powstaje co 15 sekund. Ponad 500 mln użytkowników ma ją zainstalowaną na swoim telefonie, co oznacza osiągnięcie lepszego wyniku niż Facebook, Youtube i Instagram. Popularność na Zachodzie zdobyła dzięki aktywnemu zaangażowaniu w jej promowanie gwiazd, takich jak Jimmy Fallon czy Tony Hawk.

TikTok używa sztucznej inteligencji do analizy danych użytkowników. W oparciu o zebrane dane dotyczące zainteresowań, preferencji oraz dotychczas wyświetlanych filmików aplikacja dobiera spersonalizowany *news feed*. Najpopularniejsi „influencerzy” aktywni w społeczności mają od 13 do 50 mln osób obserwujących ich aktywność.

Nie obyło się jednak bez sporu pomiędzy twórcami Douyin a grupą Tencent (WeChat) o rzekome blokowanie treści z Douyin na WeChatcie. Tencent odpowiedział pozwem o zniesławienie.

Na koniec 2018 r. aplikacja Douyin była wyceniana na 30 mld USD.

Wnioski

Rząd

- Chiny starają się zostać liderem w wyścigu technologicznym (technologia 5G). Obecnie wprowadzane są małe przestrzenie, gdzie można korzystać z sieci 5G. **W globalnym wyścigu Huawei chce być głównym dostawcą rozwiązań infrastrukturalnych dla sieci. Można się spodziewać, że zdobyte w Chinach doświadczenie firma Huawei będzie wykorzystywała w przetargach w Europie oraz Stanach Zjednoczonych.**

Przedsiębiorcy

- **Nowe prawo dotyczące handlu elektronicznego zostało wprowadzone w celu zapobieżenia unikaniu opodatkowania przez chińskich sprzedawców.** To dobra wiadomość dla przedsiębiorców zagranicznych, gdyż zmiany te sprawiają, że mali lokalni gracze będą musieli płacić takie same stawki podatkowe.
- **Giganci e-commerce powoli komercjalizują najważniejsze święto w Chinach - chiński Nowy Rok.** To kolejna data, o której powinni pamiętać przedsiębiorcy prowadzący działalność z chińskimi partnerami lub odbiorcami. **Z jednej strony jest to czas, kiedy trudno zrobić cokolwiek w Chinach, gdyż wszyscy są wówczas na urloпах. Z drugiej strony możemy się spodziewać, że okres przedświąteczny stanie się okazją do wyprzedaży.**
- **Douyin to nie tylko aplikacja rozrywkowa, może być efektywnie wykorzystana również do promowania produktów.** Coraz więcej treści jest sponsorowane przez przedsiębiorców. **Warto pamiętać o tym, że użytkownicy tej aplikacji są młodymi ludźmi, co oznacza, że nie będzie to dobre rozwiązanie dla wszystkich produktów.**

ROLNICTWO I SEKTOR SPOŻYWCZY

Streszczenie

- ▶ Ceny produktów rolnych w styczniu zwiększyły się nieznacznie przy stałych kosztach produkcji.
- ▶ Pekin pracuje nad nowymi regulacjami dotyczącymi magazynowania zbóż.
- ▶ Chiny stawiają na żywność ekologiczną, nawet w usługach cateringowych.
- ▶ Rośnie produkcja oraz sprzedaż cukru w Chinach.
- ▶ Chińscy konsumenci przekonują się do owoców tropikalnych z Wietnamu i Chile.

Wydarzenia

1. Ceny produktów rolnych wrosły nieznacznie pod koniec stycznia, gdy ceny materiałów produkcji były niezmiennie w tym okresie. Indeks cen produktów rolnych wzrósł o jeden punkt procentowy. Największy wzrost ceny zaobserwowano w sprzedaży hurtowej warzyw, aż o 5,1%³⁵.
2. Pekin zamierza wdrożyć bardziej restrykcyjne zasady dotyczące bezpieczeństwa żywnościowego poprzez wprowadzenie dodatkowych wymogów związanych z rezerwami zbóż. Za zakup i przechowywanie rezerw mają odpowiadać władze lokalne. Decyzje o ilości magazynowanych zbóż mają być podejmowane przez władze centralne.
3. Rynek cateringowy w Chinach rozwija się w dynamicznym tempie. W 2018 r. dochody sektora osiągnęły wartość 4,27 bln RMB, co stanowi wzrost o 9,5% w porównaniu z ubiegłym rokiem. Sektor rozwijał się na tyle dynamicznie, że zauważyły to władze centralne. Pekin postanowił wydać wytyczne dla rozwoju sektora „zielonego cateringu”, tj. opartego na produktach ekologicznych. Plan zakłada otworzenie 5 tys. ekologicznych restauracji do 2020 r.³⁶ **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
4. Sektor rolniczy w Chinach zwiększa swoją efektywność dzięki zastosowaniu zaawansowanych technologii. Zbiory zbóż w prowincji Heilongjiang przekroczyły 75 mld ton, co stanowi najlepszy wynik od 8 lat. Rolnicy wykorzystują technologie satelitarne do ustawienia ruchu maszyn i ciężkiego sprzętu pozwalającego zwiększyć nawodnienie ziem oraz zapobiegać jej pogarszaniu się stanu gleby³⁷.

³⁵ Xinhua, *China's farm produce prices rise slightly*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³⁶ Xinhua, *China's catering industry is booming, with positive growing trends*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³⁷ 新华网, “十五连丰” 谱新篇——端牢“中国饭碗”的龙江实践, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

5. Jednocześnie według danych władz lokalnych w Heilongjiang lata nacisku na wzrost produkcji sprawiły, że powstał problem ze zrównoważeniem produkcji. Rolnicy zaczęli nadużywać pestycydów, nawozów i innych środków zwiększających produkcję³⁸.
6. Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Wsi podaż kukurydzy ma zmniejszyć się o 0,7% w skali roku, podczas gdy popyt wzrośnie o 5,5%. Sprawi to, że na rynku zabraknie około 28 mln ton kukurydzy³⁹.
7. W końcówce roku 2018 (październik – grudzień) wzrosła zarówno produkcja, jak i sprzedaż cukru. Wzrost produkcji i sprzedaży wyniósł odpowiednio 3,4% oraz 26% w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego⁴⁰.
8. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Wsi cena soi pod koniec roku była stabilna pomimo ceł nałożonych na Stany Zjednoczone. Średnia cena soi w grudniu wyniosła 3,42 RMB/kg, wpisując się w standardowe roczne wahania ceny, które w 2018 r. wyniosły 3,34–3,54 RMB/kg. Import soi ze Stanów Zjednoczonych został zastąpiony importem z innych krajów (głównie z Brazylii) oraz wykorzystywaniem substytutów⁴¹.
9. Chiny coraz chętniej otwierają swój rynek dla importowanych owoców, szczególnie w okresie zimowym, kiedy w zachodnich prowincjach kraju odnotowuje się ich braki. Dużą popularnością cieszą się wiśnie z Chile oraz owoc smoczy z Wietnamu. Nie występują natomiast braki jabłek ani pomarańczy⁴².

Tło

Biocatering

Na rynku spożywczym w Chinach możemy obserwować trzy główne trendy: wzrost konsumpcji gotowych posiłków, wzrost świadomości konsumentów co do zdrowego trybu życia oraz skracanie łańcucha dostaw. Są to rezultaty działalności firm wykorzystujących nowe technologie do oferowania zdrowych posiłków mieszkańcom Państwa Środka.

Chińczycy przywiązują dużą wagę do wspólnego jedzenia posiłków. Posiłki zazwyczaj odbywają się o stałych porach. W porze lunchowej mieszkańcy Państwa Środka wspólnie wybierają się do restauracji lub zamawiają jedzenie do biura. Jednocześnie ze względu na długie godziny pracy i liczne zajęcia pozalekcyjne dzieci często jedzenie jest zamawiane. Obecnie dominującą metodą zamawiania jedzenia są aplikacje mobilne.

Będąc zapracowanymi, Chińczycy jednocześnie chcą dbać o zdrowie. Coraz częściej starają się regularnie ćwiczyć i zdrowiej się odżywiać. Tradycyjna kuchnia chińska jest pełna tłustych potraw, ale obecnie panuje trend bycia „fit”.

³⁸ Xinhua, *China's major grain-growing province pledges to secure food production capacity*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

³⁹ Xinhua, *China's corn supply gap expected to expand*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴⁰ Xinhua, *China's sugar output, sales increase*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴¹ Wang Xiaodong, *Soybean price stable despite tariff dispute*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴² Xinhua, *Imported fruit sweetens winter in western China*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

Dla podmiotów występujących na rynku coraz ważniejsze staje się źródło pochodzenia produktów spożywczych. Czym krótszy łańcuch od producenta produktu rolnego albo spożywczego, tym większa gwarancja, że produkt jest ekologiczny i świeży. Na popularności zyskuje aplikacja Meicai, która łączy rolników z restauracjami. Prowadzący restauracje mogą dzięki niej zamawiać warzywa i owoce wprost od producentów. Tym samym płacą mniej za produkt i mają gwarancję jego pochodzenia.

Wnioski

Rząd	▶ Pekin dąży do zwiększenia produkcji rolnej, a także do poprawienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Pomimo starań władz, wzrost wydajności produkcji nie zawsze idzie w parze z zachowaniem zrównoważonego rozwoju.▶ Ceny produktów rolnych w Chinach na koniec roku były stabilne, pomimo konfliktu handlowego ze Stanami Zjednoczonymi i nałożeniem ceł na produkty rolne z USA. Pekinowi udało się chwilowo zapewnić podaż produktów rolnych lub ich substytutów.
Samorząd	▶ Cele polityki rolnej wyznaczone są na szczeblu centralnym, a ich realizacja spoczywa na władzach lokalnych. W przypadku polityki bezpieczeństwa żywnościowego Pekin określa minimalną ilość magazynowanych produktów rolnych, które mają zostać skupione przez władze prowincji.
Przedsiębiorcy	▶ Polski produkt firmowy, czyli jabłka niestety w Chinach mają dużą konkurencję, zarówno krajową, jak i zagraniczną.▶ W 2019 r. zapotrzebowanie na kukurydzę przewyższy jej podaż, to sygnał dla polskich rolników do rozważenia opłacalności jej eksportu do Chin.▶ Chińczycy coraz większą wagę przywiązują do żywności ekologicznej. Polscy producenci powinni pracować nad zbudowaniem marki polskiej żywności, która będzie kojarzyła się z produktami „bio”.

MOTORYZACJA

Streszczenie

- ▶ Analitycy są pesymistycznie nastawieni w stosunku do chińskiego rynku motoryzacyjnego w 2019 r.
- ▶ Rośnie handel używanymi samochodami osobowymi. W 2018 r. ich sprzedaż detaliczna wyniosła ponad 13 mln egzemplarzy.
- ▶ Mieszkańcy mniejszych miast stają się coraz ważniejszą klasą konsumentów.
- ▶ Liczba właścicieli samochodów osobowych w Chinach w 2018 r. przekroczyła 200 mln.
- ▶ Firma Didi Chuxing zawiązuje *joint venture* z BAIC w celu zintegrowania działań obu spółek na rzecz rozwoju usług świadczonych z wykorzystaniem samochodów elektrycznych.

Wydarzenia

1. Analitycy rynku motoryzacyjnego prezentują różne wstępne prognozy dla tego rynku w roku 2019. Trzy główne poglądy zakładają: nieznaczny wzrost, zerowy wzrost lub nieznaczny spadek. Natomiast sprzedaż nowych pojazdów elektrycznych nadal będzie rosła w szybkim tempie. Wśród producentów pojazdów napędzanych tradycyjnymi silnikami panują pesymistyczne nastroje w związku z niepomyślnymi prognozami dotyczącymi sprzedaży w 2019 r. Natomiast producent pojazdów elektrycznych, BYD, przewiduje 20-procentowy wzrost sprzedaży w tym roku⁴³.
2. Toyota China ogłosiła niedawno, że w 2018 r. sprzedaż samochodów marki Toyota przekroczyła 1,475 mln egzemplarzy, ponownie ustanawiając rekord sprzedaży. W 2019 r. Toyota planuje sprzedaż w Chinach na poziomie 1,6 mln pojazdów. Liczba ta przewyższy sprzedaż Toyoty na krajowym rynku japońskim⁴⁴.
3. W grudniu 2018 r. krajowa sprzedaż detaliczna samochodów osobowych wyniosła 2,217 mln sztuk, co stanowi wzrost o 9,8% w stosunku do poprzedniego miesiąca i spadek o 19,2% w porównaniu z poprzednim rokiem. Trend spadkowy sprzedaży występuje od drugiej połowy 2018 r.⁴⁵
4. W styczniu 2019 r. podane zostały dane za rok 2018, które pokazują, że od stycznia do grudnia 2018 r. sprzedano łącznie 13,821 mln używanych samochodów, co stanowi wzrost o 11,46% rok do roku, a kwota transakcji wyniosła 860,35 mld RMB. W 2018 r.

⁴³ 广州日报, “十五连丰” 谱新篇——端牢“中国饭碗”的龙江实践, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴⁴ 北京日报, “丰田今年在华销售目标160万辆, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴⁵ 中国青年报, 汽车业的开年关键词是什么, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

- sprzedano 8,22 mln pojazdów osobowych (11-procentowy wzrost) oraz 1,13 mln samochodów typu SUV (8-procentowy wzrost)⁴⁶.
5. 22 stycznia br. w Jinan (济南) w prowincji Shandong (山东) przeprowadzono testy autobusu autonomicznego. China National Heavy Duty Truck Co., Ltd. (中国重型汽车集团有限公司) przetestowała autonomiczny autobus elektryczny HOWO-T5G, czyli specjalny autobus niskopodłogowy rozwijający niskie prędkości z wbudowaną sztuczną inteligencją⁴⁷.
 6. Według „Automotive Weekly” wśród konsumentów, którzy chcą kupić samochody, odsetek mieszkańców miast mniejszych miast (zgodnie z przyjętym w Chinach podziałem należących do kategorii miast czwartego rzędu i kolejnych) osiągnął 77% już w 2017 r. Analitycy prognozują, że w bliskiej przyszłości sprzedaż samochodów w tych miastach przewyższy tę w miastach pierwszego i drugiego rzędu.
 7. W styczniu 2019 r. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego Chińskiej Republiki Ludowej (中华人民共和国公安部) podało, że liczba właścicieli pojazdów osobowych przekroczyła w Chinach 200 mln⁴⁸.
 8. Didi Chuxing (滴滴出行) połączyła siły z BAIC (北京汽车工业控股有限责任公司), tworząc *joint venture*. Nowy podmiot nazywa się BAIC-Xiaoju New Energy Auto Technology Co., Ltd. (JingJu). JingJu ma skupić na to operacjach floty opartej na pojazdach napędzanych alternatywnymi źródłami energii oraz na sztucznej inteligencji.

Tło

Prognozy dla rynku motoryzacyjnego

W opinii analityków rynku samochodowego rok 2019 będzie trudnym okresem dla producentów samochodów z napędem spalinowym. Rysują oni trzy scenariusze zmian w sprzedaży takich samochodów: niski wzrost albo brak wzrostu, albo lekki spadek. Jednocześnie widzimy, że negatywne wyniki nie dotyczą samochodów elektrycznych, samochodów używanych oraz niektórych marek samochodów spalinowych.

Pekin konsekwentnie stawia na rozwój samochodów elektrycznych; liczne dotacje, obniżki podatków, odliczenia sprawiają, że sektor ten rozwija się bardzo dynamicznie. Pomimo że władze centralne uznały, iż rynek musi podlegać konsolidacji, to ani producenci, ani konsumenci nie mają wątpliwości, że jest to przyszłość chińskiej motoryzacji. Taką pewność mają również zagraniczne koncerny motoryzacyjne, które chętnie zawiązują *joint ventures* z chińskimi partnerami, by rozwijać technologie związane z elektromobilnością.

Wzrost sprzedaży samochodów używanych jest bezpośrednio związany ze spadkiem sprzedaży nowych samochodów napędzanych silnikami spalinowymi. Sytuacja gospodarcza Chin jest istotnym czynnikiem w procesie zakupowym dóbr trwałych. Obecna niepewność związana z konfliktem handlowym ze Stanami Zjednoczonymi powoduje,

⁴⁶ 北京晚报, 去年全国二手车交易达1382万辆 同比增11.46%, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴⁷ 新华网, 无人驾驶汽车在济南路试(组图), xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁴⁸ 公安部网站, 2018年全国小汽车保有量首次突破2亿辆, www.gov.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

że konsumenci, mimo że nie chcą rezygnować z zakupów towarów luksusowych, to są bardziej oszczędni. Zjawisko to tłumaczy wzrost sprzedaży samochodów używanych.

Spadki sprzedaży nie dotknęły wszystkich producentów samochodów. Widać to zwłaszcza po wynikach sprzedaży samochodów typu SUV oraz samochodów sportowych. Są to pojazdy kupowane przez najbardziej zamożną klasę, która mimo niepewności gospodarczej może pozwolić sobie na zakup towarów luksusowych, nie martwiąc się o swoją przyszłość.

Wnioski

Rząd	► Sprzedaż nowych samochodów elektrycznych w Chinach dynamicznie rośnie, podczas gdy sprzedaż samochodów napędzanych silnikami spalinowymi wchodzi w okres stagnacji. Jeśli polski rząd zamierza dotrzymać deklaracji, że do 2025 w Polsce będzie 1 mln samochodów elektrycznych, warto zwrócić uwagę na środki, które zastosował Pekin w celu pobudzenia sektora. ► Władze RP muszą pełnić aktywną rolę i wspierać polskie firmy motoryzacyjne, które chcą rozwijać swoją działalność w Chinach. Udział agend rządowych jest kluczowy w nawiązywaniu partnerstw biznesowych, co zdecydowanie może przyspieszyć rozwój elektromobilności w Polsce.
Samorząd	► Władze lokalne w Chinach w swojej polityce zakupowej stawiają na komunikację miejską opartą na autobusach elektrycznych. Obecnie testowane są również autonomiczne autobusy elektryczne. Możemy się spodziewać, że w przeciągu kilku najbliższych lat pojazdy te zostaną dopuszczone do obsługi pasażerów w miastach. Uruchomienie pierwszych komercyjnych tras autonomicznych autobusów elektrycznych zostało zaplanowane już w 2019 r. Autobusy takie mają przewozić turystów z lotniska do centrum miasta oraz dowozić ich do atrakcji turystycznych.
Przedsiębiorcy	► W Chinach przeprowadzane są kolejne testy samochodów autonomicznych. Tym razem dotyczy to autobusów elektrycznych. Warunki prawne do prowadzenia testów samochodów autonomicznych i rozwijania tej technologii w Państwie Środka są przyjazne przedsiębiorcom. Jednocześnie brak jest danych o wypadkach lub innych błędach w trakcie testów, co świadczy o determinacji Pekinu w rozwoju tych technologii. ► Powstaje kolejne <i>joint venture</i> pomiędzy producentem samochodów a spółką zajmującą się car-sharingiem. Z jednej strony pokazuje to, że firmy z sektora motoryzacyjnego chcą rozszerzać swoją działalność, z drugiej – że mimo iż działalność taka jest niezwykle ryzykowna, przedsiębiorcy uważają, że jest to dobra inwestycja w przyszłość.

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO

Streszczenie

- ▶ Pekin stawia na energię odnawialną i ochronę środowiska. Menedżerowie nawet w firmach z sektora petrochemicznego nastawieni są na realizowanie polityki „błękitnego nieba”. Rośnie efektywność energetyczna Państwa Środka.
- ▶ Import gazu naturalnego do ChRL zwiększa się kolejny rok z rzędu.
- ▶ Pomimo realizowania celów środowiskowych Pekin nie zamierza zaniedbywać wydobywania węgla. Celem jest konsolidacja, wzrost efektywności i ograniczenie emisji poprzez zastosowanie zaawansowanych technologii.

Wydarzenia

1. Według danych Krajowej Inspekcji Celnej ChRL (海关总署) w 2018 r. zaimportowano do Chińskiej Republiki Ludowej 90,4 mln ton gazu ziemnego, co stanowi wzrost o 31,9% w stosunku do roku poprzedniego. Jest to najwyższy wynik w historii Państwa Środka. Najwięcej gazu skroplonego zakupiono z Australii, krajów ASEAN oraz Kataru⁴⁹.
2. Pomimo poprawy jakości powietrza w zdecydowanej większości prefektur i osiągnięcia średniego wyniku stężenia cząsteczek PM2.5 w wysokości 39 µg/m³, władze centralne nie są zadowolone z rezultatu. Powodem jest fakt, że okresowe zanieczyszczenie powietrza zimą i jesienią jest znacznie wyższe niż w pozostałych okresach⁵⁰.
3. Roczna produkcja energii elektrycznej w kompleksie elektrowni jądrowych Daya Bay Nuclear Power Base w 2018 r. wyniosła ponad 46 mld kWh. Elektrownie znajdują się w pobliżu Shenzhen oraz Hongkongu. W skład kompleksu wchodzi trzy elektrownie: Daya Bay Nuclear Power Plant, Lingao Nuclear Power Plant Phase I oraz Ling Ao Nuclear Power Plant Phase II⁵¹. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
4. Według danych Narodowego Biura Statystycznego (国家统计局) konsumpcja energii elektrycznej na 10 tys. RMB PKB spadła o 3,1% w stosunku do roku poprzedniego. Oznacza to zrealizowanie celu w postaci wzrostu efektywności energetycznej o przynajmniej 3%⁵².
5. W prowincji Qinghai wyprodukowano ponad 10 mld kWh energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które posłużyły do zaspokojenia potrzeb energetycznych

⁴⁹ Zhang Yiran, Zheng Xin, *Natural gas imports hit record*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁰ 人民日报, 2018年空气质量约束性指标超额完成 今年怎么干?, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵¹ 新华网, 对港供电126亿度: 大亚湾核电基地年度发电量创新高, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵² Xinhua, *China's energy efficiency improves in 2018*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

- provincji Jiangsu, Zhejiang oraz Gansu. Prowincja Qinghai czerpie energię z hydroelektrowni (12 mln kW), farm słonecznych (9,6 mln kW) oraz elektrowni wiatrowych (2,67 mln kW)⁵³.
6. W porcie Qingdao rozpoczęto prace nad budową drugiego terminalu do importu ropy naftowej. Budowa ma się zakończyć do końca 2019 r. Po ukończeniu inwestycji port będzie posiadał zdolności operacyjne pozwalające na obsługę 50 mln ton ropy naftowej rocznie⁵⁴.
 7. Po trwających trzy lata pracach Pekin przekazał władzom lokalnym do nadzoru ponad 700 instytucji oraz 51 tys. leśnictw. Jest to wynik trwającej reformy mającej zdecentralizować zarządzanie zasobami leśnymi do poziomu prowincji. Trzy prowincje, które zyskały najwięcej zasobów do zarządu to: Heilongjiang, Jilin oraz Mongolia Wewnętrzna⁵⁵.
 8. Według norweskiej spółki certyfikacyjnej DNV GL chińscy giganci energetyczni z sektora ropy i gazu w 2019 r. planują skupić swoje działania wokół celów środowiskowych, w szczególności dekarbonizacji, co zgodne jest z polityką Pekinu określaną mianem polityki „błękitnego nieba”⁵⁶.
 9. Sektor wydobywczy w Mongolii Wewnętrznej przeszedł konsolidację. Władze centralne ChRL są zadowolone z jej wyników. Średnie wydobycie w kopalniach wzrosło do 2,3 mln ton przy 90-procentowej mechanizacji wydobycia. W prowincji operuje 7 spółek będących własnością skarbu państwa, 10 spółek, nad którymi nadzór sprawuje samorząd lokalny, oraz 125 przedsiębiorstw prywatnych⁵⁷.

Tło

Daya Bay Nuclear Power Base

W 1994 r. oddano do użytku elektrownię jądrową Daya Bay Nuclear Power Plant wyposażoną w dwa reaktory jądrowe o mocy 984 MW. Reaktory zostały zaprojektowane oraz wybudowane przez francuską firmę Framatome przy chińskim udziale. Większościowym udziałowcem elektrowni jest Guangdong Nuclear Investment, spółka córka China General Nuclear Power Group. W 2010 r. w lokalnym radiu podano informację o wycieku w jednej z turbin. Okazało się jednak, że wyciek był nieznaczny i niegroźny, poniżej międzynarodowych norm wymagających upublicznienia takiego faktu. W 2011 r. elektrownia została nagrodzona przez EDF Energy sześcioma nagrodami za bezpieczeństwo oraz niską awaryjność. Elektrownia znajduje się w pobliżu Hongkongu oraz Shenzhen.

⁵³ Xinhua, *Qinghai transmits over 10b kWh clean energy-generated electricity*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁴ Xie Chuanjiao, *Qingdao Port starts work on second crude oil terminal*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁵ Li Hongyan, *State-owned forestry firms streamlined to improve efficiency*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁶ Xinhua, *China's oil, gas industry targets environmental improvements in 2019: Report*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁷ 经济日报, 延长煤基产业 实现多能互补, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

W 2003 r. w odległości zaledwie kilometra od elektrowni Daya Bay Nuclear Power Plant wybudowaną nową elektrownię Ling Ao phase I (dwa reaktory o mocy 1000 MW każdy), a w 2011 r. elektrownię Ling Ao phase II (dwa reaktory o mocy 1080 MW każdy). Te trzy elektrownie łącznie określane są jako kompleks Daya Bay Nuclear Power Base ze względu na zlokalizowanie ich w pobliżu siebie oraz rolę, jaką odgrywają w lokalnej gospodarce energetycznej.

Wnioski

Rząd	► Pekin w 2019 r. zamierza traktować niskoemisyjne źródła energii jako priorytet. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez norweską spółkę certyfikacyjną DNV GL jasno pokazują, że menedżerowie wysokiego i średniego szczebla mają świadomość postawionych przez władze centralne celów oraz są zdeterminowani, by realizować politykę „błękitnego nieba”. Duże uzależnienie Państwa Środka od importu surowców energetycznych z pewnością przyczyni się do dalszego wzrostu zapotrzebowania na gaz ziemny. Pod znakiem zapytania stoi rozwój sektora węglowego, wydaje się jednak, że Pekin w krótkim okresie nie zaniecha rozwijania tego sektora.
Samorząd	► Przekazanie chińskim władzom lokalnym własności oraz nadzoru nad gospodarką leśną wyznacza kolejne pole do współpracy pomiędzy samorządami z Polski oraz z Chin. ► Prowincja Qinghai w oparciu o zasoby naturalne, którymi dysponuje, stworzyła klaster zielonej energii, odpowiedzialny za sprzedaż energii z zielonych źródeł do innych prowincji. Lokalne władze wyznaczyły kierunek rozwoju, za realizację przyjętej strategii odpowiadała spółka komunalna będąca operatorem sieci.
Przedsiębiorcy	► Sektor energetyczny, w szczególności energii jądrowej oraz gazowej, będzie rozwijał się w Chinach w dalszym ciągu. Przedsiębiorcy z Polski mogą skorzystać z chińskich doświadczeń, a także wybierać technologie oraz sprzęt, które sprawdzają się w Chinach. Dotyczy to w szczególności wykorzystania LNG oraz CNG w transporcie samochodowym oraz morskim, ale również transportu morskiego gazu.

POLITYKA MIĘDZYNARODOWA

Streszczenie

- ▶ W Polsce zatrzymano obywatela RP oraz obywatela ChRL pod zarzutem szpiegostwa.
- ▶ Wicepremier ChRL Liu He złożył wizytę w USA. Tematem rozmów były stosunki gospodarcze pomiędzy obu krajami.
- ▶ Chiny zacieśniają współpracę z krajami afrykańskimi.

Wydarzenia

1. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego zatrzymała obywatela RP oraz obywatela ChRL pod zarzutem szpiegostwa. Obywatel Państwa Środka pracował w Huawei, a Polak był byłym oficerem ABW. Chiński MSZ wydał oświadczenie, w którym wyraża zaniepokojenie sprawą oraz wzywa do przeprowadzenia postępowania w sposób bezstronny. Firma Huawei również wydała oświadczenie, w którym podkreśla, że działa zgodnie z przepisami krajowymi i od wszystkich swoich pracowników wymaga tego samego⁵⁸. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
2. „China Daily” oraz „Xinhua” donoszą o obchodach rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau. W doniesieniach przytaczana jest wypowiedź Premiera Mateusza Morawieckiego oraz adnotacja, że obóz został założony przez Niemców⁵⁹.
3. 30 oraz 31 stycznia 2019 r. odbyła się wizyta wicepremiera ChRL Liu He w Stanach Zjednoczonych. Przedmiotem rozmów były stosunki gospodarcze pomiędzy krajami. Nie są jeszcze znane rezultaty tych rozmów.
4. 22 stycznia 2019 r. niższa izba amerykańskiego parlamentu przyjęła rezolucję w sprawie udziału Tajwanu w organizacjach międzynarodowych, takich jak World Health Organization (WHO) czy Interpol. Chińska Republika Ludowa uznaje to za akt naruszający zasadę jedności Chin⁶⁰.

⁵⁸ Wpolityce.pl, *Pekin staje w obronie szpiega? Chińskie MSZ po aresztowaniu Weijinga W.: „Chiny są bardzo zaniepokojone tą sprawą”*, wpolityce.pl (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁵⁹ Xinhua, *Poland marks 74th anniversary of Auschwitz death camp liberation*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶⁰ China Daily, *US politicians' attempt to play 'Taiwan card' will be futile: China Daily editorial*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

5. Dziennik „China Daily” krytykuje Stany Zjednoczone, Japonię, Australię, Wielką Brytanię oraz Nową Zelandię za wprowadzenie zakazu używania rozwiązań technologicznych firmy Huawei. Redakcja dziennika twierdzi, że jest to jednostronna decyzja oparta nie na faktach, lecz na pogłoskach, przy wydawaniu której nie wzięto pod uwagę stanowiska firmy. Taką sytuację przypisuje się bezmyślnemu podążaniu za Stanami Zjednoczonymi, które mają interes w tym, by utrudniać działalność chińskiemu gigantowi⁶¹. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
6. Chińskie spółki coraz aktywniej inwestują w Afryce. Chiński producent samochodów Foton otwiera centrum operacji w Nairobi (Kenia). To kolejny krok po otwarciu salonów w Tanzanii, Rwandzie, Ugandzie oraz innych krajach wschodnioafrykańskich⁶². Chińscy przedsiębiorcy liczą, że utworzenie African Continental Free Trade Area (strefy wolnego handlu pomiędzy 44 krajami afrykańskimi) przyczyni się do wzrostu handlu z Chinami.
7. Afrykańskie kraje chcą czerpać wiedzę z chińskich doświadczeń związanych z sektorem e-commerce – taki wniosek przebiega się przez media Państwa Środka jako podsumowanie eCommerce Week w Nairobi. Grupa Alibaba buduje świadomość jej marki przez oferowanie bezpłatnych szkoleń dla tysiąca afrykańskich przedsiębiorców⁶³.
8. Kenia oraz Pekin wydały oświadczenie, w którym zaprzeczają, że port Mombasa może zostać przejęty przez ChRL w przypadku niespłacenia pożyczki w wysokości 3,21 mld USD przez Kenię⁶⁴.
9. Chiny zamierzają pogłębić współpracę z krajami nordyckimi w zakresie zielonej urbanizacji. Dwie chińskie organizacje: Chinese People’s Association for Friendship with Foreign Countries oraz China „Urban-townization” Promotion Council wspólnie zorganizowały konferencję poświęconą współpracy ChRL z krajami nordyckimi w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zielonej urbanizacji.

Tło

Sprawa infrastruktury telekomunikacyjnej w Polsce

Spółka Huawei zdecydowanie odcięła się od swojego pracownika, wypowiadając mu stosunek pracy oraz oświadczając, że jego działanie nie jest związane z firmą, lecz należy je rozpatrywać jako działania jednostki. W ten sposób chińska firma przeszła do ofensywy informacyjnej, której celem jest utrzymanie wiarygodności w oczach opinii publicznej, a w szczególności decydentów z Polski.

⁶¹ China Daily, *Accusations against Huawei all smears, with no substance: China Daily editorial*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶² Lucie Morangi, *Foton International increases investments in East Africa*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶³ Edith Muthetheya, *China sets model for Africa e-commerce*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶⁴ Edith Muthetheya, *Kenya and China dismiss Mombasa port takeover rumors*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

Chodzi bowiem o miliardowe kontrakty na budowę sieci telekomunikacyjnej w Polsce, które do tej pory Huawei wygrywała. W niedalekiej przyszłości planowana jest budowa infrastruktury telekomunikacyjnej sieci 5G. Z perspektywy biznesowej wygranie przetargu na budowę tej infrastruktury jest kluczowa dla chińskiej spółki. W związku z zakazami wprowadzonymi w USA, Japonii, Australii, Nowej Zelandii i Wielkiej Brytanii spółka zabiega o utrzymanie potencjalnych kontraktów w innych krajach, w tym w Polsce.

Nie można porównywać sytuacji Polski i Kanady, gdzie zatrzymano Meng Wanzhou. Pracownik zatrzymany w Polsce nie był kluczową postacią w chińskim koncernie. Dla Państwa Środka zdecydowanie korzystniejsze jest zdobycie potencjalnego kontraktu, co przełożyło się na stonowaną reakcję chińskiego MSZ oraz mediów.

Koncern Huawei po sprawie zdecydował się na ofensywę informacyjną, w trakcie której zaproponował polskiemu rządowi dostęp do kodów źródłowych. Jednocześnie przedstawił obliczenia, z których wynika, że gdyby Polska wybrała innego dostawcę rozwiązań dla sieci 5G, straciłaby na tym 8,5 mld EUR, a koszt korzystania z infrastruktury byłby o 100% większy⁶⁵.

Wnioski

Rząd	▶ Zatrzymanie obywatela ChRL pod zarzutem szpiegostwa nie spotka się prawdopodobnie ze znacznymi reperkusjami ze strony Pekinu, jednak należy się spodziewać ochłodzenia stosunków politycznych. Cele biznesowe, w tym budowa infrastruktury telekomunikacyjnej w Polsce, będą priorytetem dla chińskich elit, w tym dla powiązanej z rządem ChRL spółki Huawei. ▶ Wizyta chińskiego wicepremiera w USA to zaledwie początek rozmów pomiędzy obu mocarstwami. Nie należy spodziewać się szybkich rezultatów. Pekin może być skłonny do ustępstw ze względu na obawę, że przedłużający się konflikt może mieć negatywny wpływ na chińską gospodarkę. ▶ Czas niepewności związany z rozmowami może być wykorzystany do zintensyfikowania działań na rzecz otwarcia chińskiego rynku.
Przedsiębiorcy	▶ Potencjalne ochłodzenie na linii Warszawa - Pekin negatywnie wpłynie na sytuację polskich przedsiębiorców. Stosunki polityczne są niezwykle ważne w relacjach biznesowych z partnerami z Państwa Środka. Przedsiębiorcy powinni wykorzystać ten czas do szybkiego zawarcia umów długoterminowych. W przypadku późniejszego ochłodzenia stosunków będzie to znacznie utrudnione.

⁶⁵ Matylda Grodecka, *Huawei: Polacy, możemy pokazać wam nasz kod. Amerykanie: nie będziemy stacjonować w kraju, w którym jest ich infrastruktura*, spidersweb.pl (dostęp: 31.01.2019 r.).

EDUKACJA, TURYSTYKA ORAZ SPORT

Streszczenie

- ▶ Przeciętnie Chińczycy w trakcie podróży zagranicznych wydają średnio 6.026 USD.
- ▶ W związku z organizacją olimpiady zimowej w Pekinie w 2022 r. władze lokalne tworzą infrastrukturę szkoleniową dla sportów zimowych.
- ▶ Sektor produktów związanych ze zwierzętami domowymi rozwija się dynamicznie.
- ▶ Pekin decentralizuje zarządzanie edukacją przedszkolną.

Wydarzenia

1. Departament Edukacji prowincji Anhui zakazał dzieciom przynoszenia urządzeń elektronicznych do szkoły. Zakaz obejmuje zarówno szkoły podstawowe, jak i gimnazja. Dzieci nie mogą przynosić telefonów komórkowych ani tabletów. Wprowadzony zakaz jest efektem walki z krótkowzrocznością⁶⁶.
2. Chińscy turyści wydają więcej pieniędzy niż kiedykolwiek na zagranicznych wycieczkach, a 60% odwiedzających Europę mieszkańców Chin wybiera płatności mobilne do rozliczenia zobowiązań. Średni budżet chińskich turystów podróżujących za granicę w 2018 r. wzrósł do ponad 6 tys. USD na osobę⁶⁷.
3. W ramach przygotowań do zimowej olimpiady w Pekinie (北京市) w 2022 r. prowincje rozpoczęły rozbudowę infrastruktury dla sportowców. Do 2022 r. w Hebei (河北省) planowane jest utworzenie 200 szkół o profilu sportowym, ze szczególnym naciskiem na sporty zimowe. W projekcie założono ambitne plany aktywizacji 300 mln obywateli przez sporty zimowe. Chińskie Stowarzyszenie Łyżwiarskie chce założenia specjalnych szkół hokejowych na każdym szczeblu edukacyjnym⁶⁸. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
4. Chińskie Ministerstwo Kultury i Turystyki (中华人民共和国文化和旅游部) wydało wytyczne dotyczące rozwoju sektora turystycznego. Wymieniono siedem kluczowych punktów: poprawa jakości usług, poprawa jakości zakwaterowania oraz urozmaicenie obszarów widokowych, biura podróży w tradycyjnej formie, jak i online, poprawa i rozszerzenie usług oferowanych przez przewoźników oraz usprawnienie administracji turystycznej.

⁶⁶ Liu Ming, Wang Yifan, *Mobile phones and tablets banned from Anhui classrooms*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶⁷ Wang Mingjie, *China's smartphone shipments slip in 2018*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁶⁸ Xu Wei, *冰雪运动培训孕育新商机*, people.com.cn (dostęp: 31.01.2019 r.).

5. Zakupy produktów dla zwierząt domowych wzrosły w ostatnich latach, wraz z rosnącą liczbą gospodarstw domowych, które mają zwierzęta domowe, a także wraz tendencją do postrzegania zwierząt domowych jako członków rodziny. Dane pochodzące od giganta handlu elektronicznego Taobao (淘宝网) ujawniły, że w dniu 12 grudnia 2018 r. złożono 4 mln zamówień na produkty dla zwierząt. W ciągu najbliższych trzech lat rynek produktów dla zwierząt na Taobao może przekroczyć wartość 50 mld RMB⁶⁹.
6. Generalne Biuro Rady Państwa (国务院办公厅) w ramach strategii rozwoju szkolnictwa (wspieranie zarządzania przedszkolami – „关于开展城镇小区配套幼儿园治理工作的通知”) zakłada, że przedszkola będą podlegać bezpośrednio pod nadzór lokalnego kuratorium. Zaznaczono również, że placówki publiczne nie mogą pobierać czesnego⁷⁰.
7. W Chongqing (重庆市) po raz dziewiąty Chińska Orkiestra Symfoniczna zagrała koncert dla lokalnej społeczności. Dodatkowe wydarzenia kulturalne organizowane przez Ministerstwo Kultury i Turystyki (中华人民共和国文化和旅游部) odbyły się w miejscowości Xinjiang (新疆) pod hasłem „Nasze chińskie marzenia”⁷¹.
8. 26 stycznia br. w Rydze odbył się koncert orkiestry z prowincji Gansu (甘肃省). Ponad 600 widzów oglądało spektakl łączący chiński Nowy Rok z utworami z Łotwy. Podobne obchody chińskiego Nowego Roku odbyły się w Nowej Zelandii, Indiach, Stanach Zjednoczonych, Egipcie⁷².
9. Film „Jeden mały krok” (ang. „One small step”) został nominowany do Oscara w kategorii najlepszy krótkometrażowy film animowany. Nagrody zostaną wręczone podczas 91. ceremonii rozdania Oscarów, która odbędzie się w Los Angeles 24 lutego br. Jest to siedmiominutowa opowieść o więzach rodzinnych i pogoni za marzeniami. Film opowiada wzruszającą historię chińskiej dziewczyny o imieniu Luna, która marzy o tym, aby zostać astronautą⁷³.
10. Muzyka i kursy związane ze sztuką napędzają wzrost rozwijającego się sektora edukacji internetowej w Chinach. Oczekuje się, że wartość tego segmentu wzrośnie do 113,3 mld RMB w 2019 r., w porównaniu z 91 mld RMB w poprzednim roku. Prognozuje się, że do 2020 r. sektor może osiągnąć poziom 171,7 mld RMB⁷⁴.
11. Fińska branża sportów zimowych przygląda się chińskiemu rynkowi, ponieważ Państwo Środka spodziewa się 300 mln nowych entuzjastów sportów zimowych do 2022 r. Grupa przedstawicieli z Chin i Finlandii spotkała się w styczniu w Pekinie, aby oficjalnie rozpocząć Chińsko-Fiński Rok Sportów Zimowych 2019. Dodatkowo w 2019 r. planowane jest utworzenie dwóch nowych połączeń lotniczych między Chinami i Helsinkami⁷⁵. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**

⁶⁹ Liu Yukun, *Pampering pets offers new growth momentum*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷⁰ 新华网, 国务院办公厅印发《关于开展城镇小区配套幼儿园治理工作的通知》, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷¹ 新华网, “你们来了, 年味就更浓了”——文旅部、中国文联积极开展文化进万家活动, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷² 新华网, 综合消息: “欢乐春节”吹来中国风 外国民众感受中国年, xinhuanet.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷³ Zhang Xingjian, *Chinese animation gets Oscar nod*, chinaopticsvalley.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷⁴ Cheng Yu, *Online ability-oriented training booming*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

⁷⁵ Ren Xiaojin, *Finland, China eye winter sports cooperation*, chinadaily.com (dostęp: 31.01.2019 r.).

Tło

Przez sport do turysty

Fińskie władze doskonale rozumiały plany Chińskiej Republiki Ludowej związane z rozwojem sportów zimowych. Pekin liczy, że dzięki organizacji XXIV Zimowych Igrzysk Olimpijskich pobudzi sektor sportowy, co przełoży się na wymierne efekty gospodarcze. Dodatkową zaletą tego rozwiązania są korzyści płynące z uprawiania sportu przez Chińczyków. Władze zakładają nie tylko wzrost sprzedaży sprzętu i akcesoriów sportowych, ale także zwiększone zainteresowanie turystów Państwem Środka.

Pekin inwestuje w infrastrukturę szkoleniową i sportową związaną ze sportami zimowymi, zarówno na poziomie profesjonalnym, jak i rekreacyjnym. Finlandia, której atutem jest zaawansowanie w sportach zimowych, pragnie wykorzystać ten atut w promocji swojego kraju, produktów oraz turystyki. To doskonały sposób, co pokazały Mistrzostwa Świata w piłce nożnej w Rosji. Organizując chińsko-fiński rok sportów zimowych, władze Finlandii budują świadomość wśród chińskich obywateli i potencjalnych konsumentów.

Wnioski

Rząd

- ▶ **Przykład Finlandii pokazuje przemyślaną strategię budowania wizerunku kraju, jego gospodarki, kultury, a nawet produktów. Strategia opiera się o element pożądaný obecnie w Chinach – tj. sukcesu w sportach zimowych w trakcie igrzysk olimpijskich.**
- ▶ **Chińscy turyści podróżują coraz częściej i coraz więcej wydają w trakcie podróży zagranicznych. Przyciągnięcie chińskich turystów powinno stanowić jeden z elementów przemysłanej polityki turystycznej RP.**
- ▶ **Organizacja obchodów chińskiego Nowego Roku to próba sprawienia, aby chińscy obywatele poczuli, że kraj jest im przychylny i tym samym chętniej do niego podróżowali czy robili w nim interesy. Pokazanie własnej kultury, w szczególności polskiej, słynącej przecież z gościnności, jest alternatywnym rozwiązaniem, które może pomóc wyróżnić kraj i zbudować jego pozytywny wizerunek bez potencjalnych negatywnych aspektów.**

Przedsiębiorcy

- ▶ **W Chinach rozwija się sektor usług związanych z opieką nad zwierzętami domowymi. Mieszkańcy Państwa Środka w coraz częściej traktują zwierzęta jak członka rodziny. To dobry sygnał dla przedsiębiorców z tej branży, którzy chcieliby wejść na rynek chiński. Tym bardziej że prognozy wskazują na dalszy stabilny wzrost sektora.**

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
china.law@wpia.uw.edu.pl

Piotr Grzebyk

Kierownik Centrum
+48 506 019 551, p.grzebyk@wpia.uw.edu.pl

Maximilian Piekut

Zastępca Kierownika
+48 575 777 688, m.piekut@wpia.uw.edu.pl